

Ο Προϋπολογισμός της Γενικής Κυβέρνησης

Φραγκίσκος Κουτεντάκης

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει την κατανομή του **δημόσιου χρήματος** και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο οικονομικής πολιτικής:

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει την κατανομή του **δημόσιου χρήματος** και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο οικονομικής πολιτικής:

- ▶ Καθορίζει τις **συναλλαγές μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**. Με δεδομένο το μέγεθος του πρώτου στις ανεπτυγμένες οικονομίες (40-45% του συνόλου) η επιρροή του στην οικονομική δραστηριότητα είναι τεράστια.

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει την κατανομή του **δημόσιου χρήματος** και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο οικονομικής πολιτικής:

- ▶ Καθορίζει τις **συναλλαγές μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**. Με δεδομένο το μέγεθος του πρώτου στις ανεπτυγμένες οικονομίες (40-45% του συνόλου) η επιρροή του στην οικονομική δραστηριότητα είναι τεράστια.
- ▶ **Αναδιανέμει εισόδημα**, τόσο μεταξύ κοινωνικών ομάδων στη διάρκεια του κάθε έτους, όσο και διαχρονικά μεταξύ γενεών μέσω του δημόσιου χρέους και του ασφαλιστικού συστήματος.

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει την κατανομή του **δημόσιου χρήματος** και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο οικονομικής πολιτικής:

- ▶ Καθορίζει τις **συναλλαγές μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**. Με δεδομένο το μέγεθος του πρώτου στις ανεπτυγμένες οικονομίες (40-45% του συνόλου) η επιρροή του στην οικονομική δραστηριότητα είναι τεράστια.
- ▶ **Αναδιανέμει εισόδημα**, τόσο μεταξύ κοινωνικών ομάδων στη διάρκεια του κάθε έτους, όσο και διαχρονικά μεταξύ γενεών μέσω του δημόσιου χρέους και του ασφαλιστικού συστήματος.
- ▶ Κατανέμει πιστώσεις μεταξύ των επιμέρους φορέων και επιτρέπει στο Υπουργείο Οικονομικών να **διοικεί οικονομικά το κράτος**, δηλαδή να ελέγχει ποιος ξοδεύει, πόσα ξοδεύει και γιατί τα ξοδεύει.

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει την κατανομή του **δημόσιου χρήματος** και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο οικονομικής πολιτικής:

- ▶ Καθορίζει τις **συναλλαγές μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**. Με δεδομένο το μέγεθος του πρώτου στις ανεπτυγμένες οικονομίες (40-45% του συνόλου) η επιρροή του στην οικονομική δραστηριότητα είναι τεράστια.
- ▶ **Αναδιανέμει εισόδημα**, τόσο μεταξύ κοινωνικών ομάδων στη διάρκεια του κάθε έτους, όσο και διαχρονικά μεταξύ γενεών μέσω του δημόσιου χρέους και του ασφαλιστικού συστήματος.
- ▶ Κατανέμει πιστώσεις μεταξύ των επιμέρους φορέων και επιτρέπει στο Υπουργείο Οικονομικών να **διοικεί οικονομικά το κράτος**, δηλαδή να ελέγχει ποιος ξοδεύει, πόσα ξοδεύει και γιατί τα ξοδεύει.

Αυτονόητα, η κατάθεσή του είναι μείζον πολιτικό γεγονός. Η ουσιαστική πολιτική συζήτηση για τον προϋπολογισμό προϋποθέτει την κατανόηση βασικών εννοιών και σχέσεων που θα συζητήσουμε σήμερα.

- ▶ Ο προϋπολογισμός της Γενικής Κυβέρνησης είναι η **πρόβλεψη** για τα δημόσια έσοδα και τις δημόσιες δαπάνες του επόμενου έτους, αποτελεί δηλαδή μια καταγραφή της **δημοσιονομικής πολιτικής** που θα ακολουθήσει η κυβέρνηση.
- ▶ Το **Προσχέδιο Προϋπολογισμού** καταγράφει αναλυτικά το προβλεπόμενο δημοσιονομικό αποτέλεσμα του επόμενου έτους
- ▶ Η κατανομή των δαπανών γίνεται με τον Οριστικό Προϋπολογισμό που συνοδεύει την **Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού**

- ▶ Τα δημόσια έσοδα είναι κυρίως οι φόροι, οι ασφαλιστικές εισφορές, τα δημοτικά τέλη, οι δασμοί, κλπ. Εξαρτώνται από τους συντελεστές φορολογίας/εισφορών, την εισπραξιμότητα και τη φορολογική/ασφαλιστική βάση (Εισοδήματα, κατανάλωση, απασχόληση και άλλες μακρο-μεταβλητές).
- ▶ Οι δαπάνες είναι κυρίως οι συντάξεις, οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων, οι αποπληρωμές δημοσίου χρέους, οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών, κλπ. Η διαχείρισή τους στον προϋπολογισμό γίνεται μέσω **πιστώσεων** που περιλαμβάνουν τις νέες και τις παλιές υποχρεώσεις.
- ▶ Η διαφορά μεταξύ εσόδων και δαπανών που πραγματοποιούνται εντός του έτους διαμορφώνει το Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα

Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα

- ▶ Δημόσια Έσοδα - Δημόσιες Δαπάνες = **Χρηματοδοτικές ανάγκες**

Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα

- ▶ Δημόσια Έσοδα - Δημόσιες Δαπάνες = **Χρηματοδοτικές ανάγκες**
- ▶ Χρηματοδοτικές ανάγκες + Πληρωμές κεφαλαίου χρέους = **Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα (Ταμειακό)**

Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα

- ▶ Δημόσια Έσοδα - Δημόσιες Δαπάνες = **Χρηματοδοτικές ανάγκες**
- ▶ Χρηματοδοτικές ανάγκες + Πληρωμές κεφαλαίου χρέους = **Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα (Ταμειακό)**
- ▶ Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα \pm Προσαρμογές ESA = **Δημοσιονομικό αποτέλεσμα κατά ESA (European System of Accounts)**

Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα

- ▶ Δημόσια Έσοδα - Δημόσιες Δαπάνες = **Χρηματοδοτικές ανάγκες**
- ▶ Χρηματοδοτικές ανάγκες + Πληρωμές κεφαλαίου χρέους = **Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα (Ταμειακό)**
- ▶ Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα ± Προσαρμογές ESA = **Δημοσιονομικό αποτέλεσμα κατά ESA (European System of Accounts)**
- ▶ Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα κατά ESA + Πληρωμές τόκων χρέους = **Πρωτογενές Αποτέλεσμα κατά ESA**

Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα

- ▶ Δημόσια Έσοδα - Δημόσιες Δαπάνες = **Χρηματοδοτικές ανάγκες**
- ▶ Χρηματοδοτικές ανάγκες + Πληρωμές κεφαλαίου χρέους = **Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα (Ταμειακό)**
- ▶ Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα \pm Προσαρμογές ESA = **Δημοσιονομικό αποτέλεσμα κατά ESA (European System of Accounts)**
- ▶ Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα κατά ESA + Πληρωμές τόκων χρέους = **Πρωτογενές Αποτέλεσμα κατά ESA**
- ▶ Πρωτογενές αποτέλεσμα κατά ESA \pm Προσαρμογές Προγράμματος = **Πρωτογενές αποτέλεσμα κατά πρόγραμμα**

Υπάρχουν τρεις τρόποι ταξινόμησης για τις συναλλαγές του δημόσιου τομέα:

- ▶ Η Οικονομική ταξινόμηση, ανάλογα με το είδος της συναλλαγής
- ▶ Η Διοικητική ταξινόμηση, ανάλογα με τον φορέα που πραγματοποιεί τη συναλλαγή
- ▶ Η Λειτουργική ταξινόμηση, ανάλογα με τον σκοπό της συναλλαγής

Οικονομική Ταξινόμηση

Πρώτος βαθμός	Δεύτερος Βαθμός (Μείζονες κατηγορίες)
1 Έσοδα	11 Φόροι 12 Κοινωνικές εισφορές 13 Μεταβιβάσεις 14 Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών 15 Λοιπά τρέχοντα έσοδα 31 Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων 33 Πωλήσεις τιμαλφών
2 Δαπάνες	21 Παροχές σε εργαζόμενους 22 Κοινωνικές παροχές 23 Μεταβιβάσεις 24 Αγορές αγαθών και υπηρεσιών 25 Επιδοτήσεις 26 Τόκοι 27 Λοιπές δαπάνες 29 Πιστώσεις υπό κατανομή 31 Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων 33 Αγορές τιμαλφών

Διοικητική Ταξινόμηση

Πρώτος βαθμός	Δεύτερος βαθμός	Τρίτος Βαθμός
Υπουργείο 1	Γεν./Ειδ. Γραμματεία 1 Γεν./Ειδ. Γραμματεία 2	Γενική Διεύθυνση Διεύθυνση Τμήμα Γενική Διεύθυνση Διεύθυνση Τμήμα
Υπουργείο 2	Γεν./Ειδ. Γραμματεία 1 Γεν./Ειδ. Γραμματεία 2	Γενική Διεύθυνση Διεύθυνση Τμήμα Γενική Διεύθυνση Διεύθυνση Τμήμα

Λειτουργική ταξινόμηση

	2018	
	(% ΑΕΠ)	(% ενοποιημένων δαπανών)
Εκπαίδευση	4	8,3
Υγεία	4,9	10,1
Απασχόληση	0,5	1,1

	2019	
	(% ΑΕΠ)	(% ενοποιημένων δαπανών)
Εκπαίδευση	3,8	8,2
Υγεία	4,8	10,2
Απασχόληση	0,6	1,2

Ο προϋπολογισμός και το δημοσιονομικό αποτέλεσμα αφορούν το σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνει τους **υποτομείς**:

- ▶ τα Υπουργεία και τις αμιγώς δημόσιες υπηρεσίες
- ▶ τα Νομικά Πρόσωπα - Δημόσιες Επιχειρήσεις
- ▶ τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)
- ▶ τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)

Οι φορείς που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση ορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) με γενικά κριτήρια:

- ▶ Αυτονομία (Λήψη αποφάσεων, κυριότητα περιουσιακών στοιχείων, ανάληψη υποχρεώσεων, κατάρτιση λογαριασμών)
- ▶ Δημόσιος έλεγχος (Διορισμός διοίκησης, πλειοψηφία, μοναδικός αγοραστής, κλπ.)
- ▶ Παραγωγή μη εμπορεύσιμου προϊόντος (έσοδα από πωλήσεις λιγότερο από το 50% του κόστους παραγωγής)

Οι συναλλαγές μεταξύ των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (**ενδοκυβερνητικές συναλλαγές**) είναι δαπάνες για τον ένα φορέα και έσοδα για τον άλλο και συνεπώς δεν επηρεάζουν το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης. Για παράδειγμα:

- ▶ Το κράτος, τα νομικά πρόσωπα, οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης πληρώνουν **ασφαλιστικές εισφορές** για το προσωπικό τους. Αυτά τα ποσά καταγράφονται ως δαπάνες στα βιβλία τους αλλά και σαν έσοδα στα βιβλία των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.
- ▶ Το κράτος **επιχορηγεί** τα νομικά πρόσωπα, τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα ασφαλιστικά ταμεία. Τα ποσά των επιχορηγήσεων καταγράφονται ως δαπάνες για το κράτος αλλά σαν έσοδα για τους φορείς.
- ▶ Πολλοί φορείς πληρώνουν φόρους προς το κράτος, άλλοι εισπράττουν τόκους από κρατικά ομόλογα, κλπ.

Η απομόνωση των ενδοκυβερνητικών συναλλαγών από το συνολικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης ονομάζεται **ενοποίηση (consolidation)**.

ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΚΡΑΤΟΣ

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΤΑ

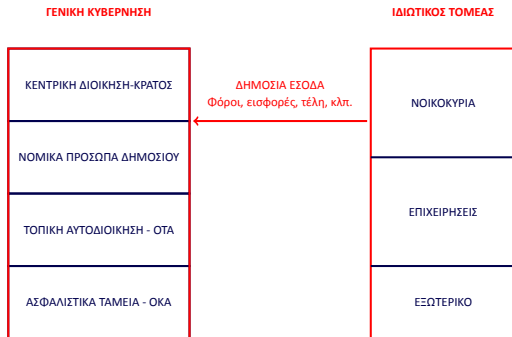
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ - ΟΚΑ

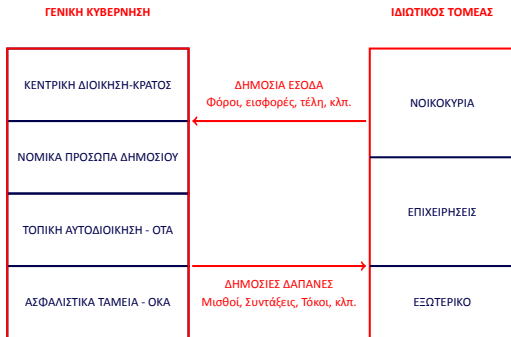
ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

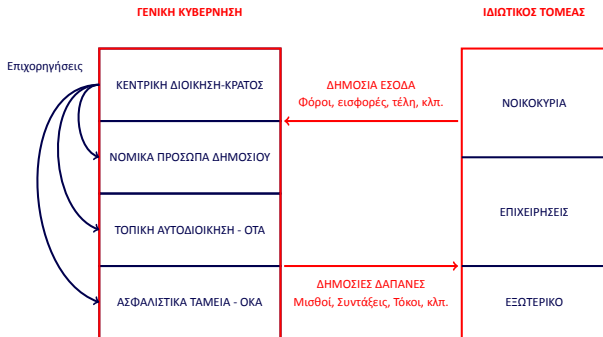
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΚΡΑΤΟΣ
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΤΑ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ - ΟΚΑ

ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

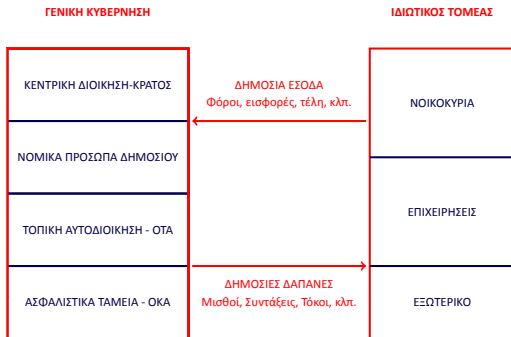
ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ταμειακή και δεδουλευμένη βάση

Οι υποχρεώσεις (για πληρωμές) και οι απαιτήσεις (για εισπράξεις) δεν συμπίπτουν πάντα χρονικά με την πραγματοποίηση αυτών των εισπράξεων και πληρωμών.

- ▶ Όταν οι συναλλαγές καταγράφονται τη χρονική στιγμή που εισπράττονται ή πληρώνονται τότε έχουμε το αποτέλεσμα σε **Ταμειακή βάση**.
- ▶ Όταν οι συναλλαγές καταγράφονται τη στιγμή που δημιουργείται η υποχρέωση ή απαίτηση για αυτές, τότε έχουμε το αποτέλεσμα σε **Δεδουλευμένη βάση**.

Ο προϋπολογισμός συντάσσεται σε ταμειακή βάση αλλά η εκτίμηση του δημοσιονομικού αποτελέσματος γίνεται σε δεδουλευμένη βάση (ESA)

Ταμειακή και δεδουλευμένη βάση

- ▶ Πρακτικά, το δημοσιονομικό αποτέλεσμα λαμβάνει υπόψη τις μεταβολές των υποχρεώσεων.
- ▶ Το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του δημοσίου και επιστροφών φόρων.
- ▶ Πρόκειται επί της αρχής για μια δημοσιονομικά ουδέτερη διαδικασία αφού οι δαπάνες για την πληρωμή ληξιπροθέσμων και επιστροφών φόρων προκαλούν μια ισόποση μείωση υποχρεώσεων.

Ενδεικτικές προσαρμογές ESA

- ▶ Τα έσοδα του συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων καταγράφονται όταν γίνει το αίτημα πληρωμής και όχι όταν εισπραχθούν.
- ▶ Οι αμυντικές δαπάνες καταγράφονται όταν γίνεται η φυσική παραλαβή του εξοπλισμού και όχι όταν γίνεται η πληρωμή
- ▶ Οι επιστροφές φόρων καταγράφονται όταν εκδίδεται το σχετικό έγγραφο (ΑΦΕΚ) και όχι όταν πληρώνονται
- ▶ Οι τόκοι του δημοσίου χρέους καταγράφονται όταν γίνεται ο ανατοκισμός και όχι όταν πληρώνονται
- ▶ Οι μεταβολές στο υπόλοιπο των τραπεζικών λογαριασμών του κράτους συνυπολογίζονται στο αποτέλεσμα

**Πίνακας 2.1 Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία European System of Accounts (ESA)
(σε εκατ. ευρώ)**

	2016		2017		2018	
	Προβ/σεις (προσωρινά στοιχεία) ¹	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη	
I. Έσοδα (1+2)	53.135	55.281	53.231	55.008	54.428	
1. Καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού (α+β-γ+1+5+ε)	48.956	51.664	49.804	51.273	50.693	
α. Τακτικά έσοδα (1+2+3+4)	52.336	52.730	52.218	52.938	52.495	
1. Άμεσοι φόροι	21.839	21.525	20.373	21.453	20.775	
2. Έμμεσοι φόροι	25.680	26.718	27.099	27.502	27.652	
3. Απολήψεις από ΕΕ	415	508	508	321	321	
4. Μη φορολογικά έσοδα	4.402	3.979	4.238	3.662	3.747	
β. Μη τακτικά έσοδα	430	306	357	283	299	
γ. Επιστροφές φόρων	3.263	3.324	4.686	3.383	3.566	
γ1. Επιστροφές φόρων από ειδική πίστωση	1.028	0	0	0	0	
δ. Έσοδα αποκρατικοποιήσεων	106	1.607	1.571	1.121	1.151	
ε. Μεταφορά εσόδων από ANFA	375	345	345	314	314	
2. Έσοδα ΠΔΕ (α+β)	4.178	3.617	3.427	3.735	3.735	
α. Εισροές από ΕΕ	3.861	3.437	3.247	3.555	3.555	
β. Ίδια έσοδα	317	180	180	180	180	
II. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (1+2)	59.795	56.594	56.001	56.104	55.607	
1. Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού (α+β)	53.507	49.844	49.251	49.354	48.857	
α. Πρωτογενείς δαπάνες (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11)	47.919	44.194	43.601	43.454	43.157	
1. Μισθοί και συντάξεις	18.065	12.366	12.393	12.540	12.626	
2. Ασφάλιση, περιθαλμία και κοινωνική προστασία	15.630	20.268	20.008	19.649	19.490	
3. Λειτουργικές και άλλες δαπάνες	5.309	5.704	6.071	5.295	5.241	
4. Αποδόσεις προς τρίτους	3.248	3.119	3.108	3.395	3.256	
5. Αποθέματα	0	1.000	388	1.000	1.000	
6. Δαπάνες ανάληψης δανείων από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΜΣ) και παράλληλες δαπάνες δημοσίου χρέους	54	75	75	20	65	
7. Δαπάνες ανάληψης χρεών φορέων Γενικής Κυβέρνησης	553	193	193	0	0	
8. Εγγυήσεις για φορείς εντός Γενικής Κυβέρνησης (σε ακαθάριστη βάση)	1.614	855	855	927	927	
9. Εγγυήσεις για φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης	37	140	35	118	43	
10. Δαπάνες εξοπλιστικών προγραμμάτων	584	475	475	510	510	
11. Χρηματοδοτήσεις για πληρωμές υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών (ΠΟΕ)	2.824	0	0	0	0	
β. Τόκοι	5.588	5.650	5.650	5.900	5.700	
2. ΠΔΕ (α+β)	6.288	6.750	6.750	6.750	6.750	
α. Συγχρηματοδοτούμενο σκέλος	5.454	5.750	5.750	5.750	5.750	
β. Εθνικό σκέλος	833	1.000	1.000	1.000	1.000	
III. Ταμειακό ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (I-II)	-6.660	-1.313	-2.770	-1.096	-1.179	
% ΑΕΠ	-3,8%	-0,7%	-1,5%	-0,6%	-0,6%	
III.α. Ταμειακό πρωτογενές αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (III+II.1β)	-1.072	4.337	2.880	4.804	4.521	
% ΑΕΠ	-0,6%	2,4%	1,6%	2,6%	2,4%	

Προσχέδιο 2018

	2016	2017		2018	
	Προγ/σεις (προσωρινά στοιχεία) ¹	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
IV. Εθνολογιστικές προσαρμογές κεντρικής διοίκησης (1+2)	134	-2.657	-1.960	-780	-1.481
1. Εθνολογιστικές προσαρμογές - Έσοδα	-1.123	-1.996	-670	-348	-443
Επιστροφές φορολογικών εσόδων	13	0	956	0	-100
Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ)	-341	-382	-35	0	-299
Φορολογικά έσοδα	62	-19	-15	30	39
Διαφορά ταμειακών - δεδουλευμένων από σχήμα στήριξης Τραπεζών	104	0	0	0	0
Διαφορά απαιτήσεων εισπράξεων από ΕΕ	156	-98	152	44	16
Προκαταβολές από ΕΕ	-1.121	-20	-79	-15	13
Άλλες προσαρμογές	-96	-117	-125	0	2
Έσοδα αποκρατικοποιήσεων	100	-1.361	-1.361	-407	-407
Μεταβολή υπολοίπου λογαριασμών θησαυροφυλακίου σε σχέση με την 31/12 του προηγούμενου έτους ²	0	0	-164	0	294
2. Εθνολογιστικές προσαρμογές - Δαπάνες	1.257	-661	-1.290	-433	-1.038
Εξοπλιστικά προγράμματα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (διαφορά φυσικών παραλαβών - πληρωμών)	403	-404	-357	207	204
Διαφορά απλήρωτων οφελών Κράτους σε σχέση με την 31/12 του προηγούμενου έτους	497	20	20	20	20
Εξοικονόμηση από αναδιάρθρωση προσωπικού λόγω αναγκαστικών αποχωρήσεων	0	8	8	24	24
Αποκαταπίτες προκαταβολές	34	0	0	0	0
Υπόλοιπα λογαριασμών εκτός προϋπολογισμού	35	0	0	0	0
Δεδουλευμένοι τόκοι (διαφορά δεδουλευμένων - ταμειακών τόκων)	-731	-900	-850	-1.100	-1.300
Μεταβολή υπολοίπου λογαριασμών θησαυροφυλακίου σε σχέση με την 31/12 του προηγούμενου έτους ³	942	-170	0	300	0
ΕΛΕΓΕΠ ⁴	-55	94	0	115	0
Συμμετοχή σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου (κεφαλαιακές μεταβιβάσεις)	-21	-20	-10	-10	-10
Προσαρμογή στο έλλειμμα εγγυημένων δανείων (ΟΔΙΕ)	53	0	0	0	0
Αναδρομικά δικαστικών 2003-2007	0	13	7	0	6
Αναδρομικά δικαστικών και αναστάσιμ 2012-2014	148	149	149	5	5
Λοιπές προσαρμογές	24	0	0	0	0
Δαπάνες για δράσεις στήριξης της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής	0	0	-800	0	-320
Παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων	0	470	464	0	6
Συνεισφορά προς την ΕΕ για τη διαχείριση προσηγογικών ροών	0	11	11	6	6
Συνεισφορά προς την ΕΕ λόγω αναθεώρησης βάσεων	-72	68	68	0	0
Εξοικονόμηση από επισκόπηση δαπανών φορέων Γενικής Κυβέρνησης	0	0	0	0	320
Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού κατά ESA (I+IV.1)	52.012	53.285	52.561	54.661	53.986
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού κατά ESA (II-IV.2)	58.538	57.255	57.291	56.537	56.646
V. Πρωτογενές αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού κατά ESA	-207	2.580	1.770	5.124	4.340
% ΑΕΠ	-0,1%	1,4%	1,0%	2,7%	2,3%
% α. Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού κατά ESA (III+V)	-6.526	-3.970	-4.730	-1.876	-2.660
% ΑΕΠ	-3,7%	-2,2%	-2,6%	-1,0%	-1,4%

Προσχέδιο 2018

	2016	2017		2018	
	Πραγμάσεις (προσωρινά στοιχεία) ¹	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
Ισοζύγιο Νομικών Προσώπων κατά ESA	1.528	1.634	1.788	1.284	1.290
Τροποποιημένο Ταμειακό Αποτέλεσμα	1.528	1.625	1.780	1.284	1.290
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	0	9	8	0	0
Τόκοι	97	141	132	134	133
Εκτακτες Δαπάνες (εκτός Προγράμματος αξιολόγησης)	-57	0	0	0	0
Πρωτογενές αποτέλεσμα Νομικών Προσώπων κατά ESA	1.625	1.775	1.920	1.418	1.423
Ισοζύγιο επαναταξινομημένων ΔΕΚΟ κατά ESA⁴	2.264	368	455	855	768
Τροποποιημένο ταμειακό αποτέλεσμα	2.264	368	455	855	768
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	0	0	0	0	0
Τόκοι	363	395	412	364	361
Εκτακτες δαπάνες (εκτός Προγράμματος αξιολόγησης)	0	0	0	0	0
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΔΕΚΟ κατά ESA	2.627	763	867	1.219	1.149
Ισοζύγιο Νοσοκομείων - ΠΕΔΥ κατά ESA	1.409	508	476	138	106
Τροποποιημένο Ταμειακό Αποτέλεσμα	685	161	242	37	-97
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	724	348	234	101	203
Τόκοι	0	0	0	0	0
Εκτακτες Δαπάνες (εκτός Προγράμματος αξιολόγησης)	0	0	0	0	0
Πρωτογενές αποτέλεσμα Νοσοκομείων - ΠΕΔΥ κατά ESA	1.409	508	476	138	106
Έλλειμμα Κεντρικής Κυβέρνησης κατά ESA	-1.325	-1.459	-2.011	401	-496
Ισοζύγιο ΟΤΑ κατά ESA	572	200	129	398	169
Τροποποιημένο ταμειακό αποτέλεσμα ²	524	276	195	454	154
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	48	-77	-66	-56	16
Τόκοι	71	71	63	71	63
Εκτακτες δαπάνες (εκτός Προγράμματος αξιολόγησης)	0	0	0	0	0
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΟΤΑ κατά ESA	643	271	193	469	232
Ισοζύγιο ΟΚΑ (εκτός Νοσοκομείων) κατά ESA³	2.042	-941	378	175	1.516
Τροποποιημένο ταμειακό αποτέλεσμα	943	-1.314	634	-72	1.290
Εθνικολογιστικές προσαρμογές	1.099	373	-256	247	226
Τόκοι	3	3	3	3	3
Εκτακτες δαπάνες (εκτός Προγράμματος αξιολόγησης)	0	0	0	0	0
Πρωτογενές αποτέλεσμα ΟΚΑ κατά ESA	2.045	-938	381	128	1.519
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA	1.288	-2.201	-1.504	974	1.190
% ΑΕΠ	0,7%	-1,2%	-0,8%	0,5%	0,6%
Ενοποιημένοι τόκοι Γενικής Κυβέρνησης	5.649	6.015	5.791	6.445	6.303
% ΑΕΠ	3,2%	3,3%	3,2%	3,4%	3,4%
Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA	6.937	3.814	4.288	7.420	7.493
% ΑΕΠ	3,9%	2,1%	2,4%	4,0%	4,0%

**Πίνακας 2.2 Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης
σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης
(σε εκατ. ευρώ)**

	2016	2017		2018	
	Πραγμ/σεις (προσωρινά στοιχεία)	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
1. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA (μεταφορά από πίνακα 2.1)	6.937	3.814	4.288	7.420	7.493
Προσαρμογές Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης	420	-369	-310	-795	-822
Μεταφορά εσόδων από ANFA και SMP (σε δεδουλευμένη βάση)	-375	-345	-345	-314	-314
Επιστροφές εσόδων	847	0	0	0	0
Προσαρμογή για το πρόγραμμα στήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	-57	0	0	0	0
Έσοδα αποκρατικοποιήσεων	-25	-52	-16	-507	-537
Δαπάνες μεταναστευτικών ροών μη αντικριζόμενες	30	28	50	26	30
2. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης	7.357	3.445	3.977	6.625	6.671
% ΑΕΠ	4,18%	1,90%	2,21%	3,53%	3,57%
3. Στόχος Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης	879	3.171	3.154	6.571	6.536
% ΑΕΠ	0,50%	1,75%	1,75%	3,50%	3,50%
4. Δημοσιονομικό Πλεόνασμα (+) ή Κενό (-) Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης	6.478	274	823	54	135
% ΑΕΠ	3,68%	0,15%	0,46%	0,03%	0,07%
ΑΕΠ	175.888	181.204	180.236	187.745	186.742

**Πίνακας 2.1 Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) – Σενάριο βάσης
(σε εκατ. ευρώ)^{1,3}**

	2017	2018		2019	
	Πραγμα/σεις ²	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
I. Καθαρά έσοδα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ-ζ)	50.454	52.860	53.295	53.414	53.813
α. Φόροι (1+2+3+4+5+6+7)	50.267	49.846	51.125	50.382	51.370
1. Φόροι επί αγαθών και υπηρεσιών	26.398	26.495	27.280	26.899	27.609
εκ των οποίων: Φόροι προστιθέμενης αξίας	16.659	16.431	16.993	16.658	17.258
Ειδικό φόρο κατανάλωσης	7.061	7.308	7.298	7.437	7.387
2. Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών	201	211	225	222	237
3. Τακτικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	3.115	3.022	3.063	3.015	3.030
4. Λοιποί φόροι επί παραγωγής	1.485	1.272	1.264	1.007	1.001
5. Φόρος εισοδήματος	16.432	16.241	16.532	16.614	16.700
εκ των οποίων: Φόρος εισοδήματος πληρωτός από Φυσικά Πρόσωπα (ΦΠ)	10.977	10.802	10.867	10.967	10.963
Φόρος εισοδήματος πληρωτός από εταιρίες (ΝΠ)	4.089	4.092	4.292	4.259	4.424
6. Φόροι κεφαλαίου	196	152	163	151	159
7. Λοιποί τρέχοντες φόροι	2.440	2.453	2.600	2.475	2.633
β. Κοινωνικές εισφορές	66	51	56	50	58
γ. Μεταβιβάσεις	2.738	4.510	4.454	4.596	4.532
δ. Πωλησιες αγαθών και υπηρεσιών	770	711	691	783	738
ε. Λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.246	1.766	2.057	1.665	1.699
εκ των οποίων: ε1. Επιστροφές δαπανών για τόκους	3	0	5	0	0
στ. Ενσώματα πάγια, άυλα πάγια	6	380	36	122	389
ζ. Επιστροφές εσόδων	5.639	4.404	5.124	4.185	4.973
Πληροφοριακά στοιχεία: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) (περιέχεται στις μεταβιβάσεις και στα λοιπά τρέχοντα έσοδα)	2.269	3.790	3.790	3.892	4.042
II. Δαπάνες κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (α+β+γ+δ+ε+στ+ζ+η+θ+ι)	57.657	57.506	57.794	57.529	57.624
α. Παροχές σε εργαζομένους	12.018	12.518	12.544	12.973	12.978
β. Κοινωνικές παροχές	2.199	1.155	1.058	2.425	1.667
γ. Μεταβιβάσεις	28.588	25.725	26.244	23.854	24.713
δ. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.053	1.217	1.478	1.238	1.258
ε. Επιδότησεις	134	148	151	150	150
στ. Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)	6.348	6.850	7.150	6.950	7.100
ζ. Λοιπές δαπάνες	137	78	78	50	51
η. Πιστώσεις υπό κατανομή	6.133	9.504	8.784	9.508	9.329
θ. Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1.048	310	305	380	377
ι. Τιμοληφή	0	0	0	0	0
Πληροφοριακά στοιχεία: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) (περιέχεται στις πιστώσεις υπό κατανομή)	5.950	6.634	6.634	7.300	7.300
III. Ισοζύγιο κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (I-II)	-7.203	-4.646	-4.499	-4.115	-3.811
% ΑΕΠ	-4,1%	-2,5%	-2,5%	-2,2%	-2,0%
IV. Πρωτογενές αποτέλεσμα κρατικού προϋπολογισμού κατά ESA (III+II.στ-Ι.ε1)	-858	2.204	2.646	2.835	3.289
% ΑΕΠ	-0,5%	1,2%	1,4%	1,5%	1,7%

Προσχέδιο 2019

	2017	2018		2019	
	Πραγμάσιες ³	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
V. Ισοζύγιο νομικών προσώπων κατά ESA	4.938	2.874	2.847	1.429	1.432
Έσοδα	11.659	9.852	9.850	8.398	8.524
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	6.004	4.551	4.621	3.382	3.478
Τόκοι πιστωτικοί	968	671	739	652	677
Φόροι	2.045	1.984	1.879	2.064	2.053
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-6	-3	-3	-3	-3
Λοιπά έσοδα	2.648	2.650	2.614	2.303	2.318
Έξοδα	6.722	6.978	7.003	6.969	7.092
Παροχές σε εργαζόμενους	1.190	1.180	1.180	1.194	1.194
Τόκοι χρεωστικοί	521	522	522	471	471
Λοιπά έξοδα	1.897	2.024	2.199	1.960	2.092
Επενδυτικές δαπάνες	1.268	1.297	1.183	1.394	1.385
Λοιπές μεταβιβάσεις	645	675	690	670	670
Επιδότησεις	1.201	1.280	1.230	1.280	1.280
VI. Ισοζύγιο Νοσοκομείων - ΠΕΔΥ κατά ESA	347	156	169	116	96
Έσοδα	2.579	2.399	2.425	2.400	2.415
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1.712	1.324	1.348	1.324	1.339
Μεταβιβάσεις από ΕΟΠΥΥ	715	888	888	888	888
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-30	0	0	0	0
Λοιπά έσοδα	181	187	189	188	188
Έξοδα	2.232	2.243	2.256	2.283	2.319
Παροχές σε εργαζόμενους	498	567	523	566	583
Τόκοι χρεωστικοί	0	0	0	0	0
Λοιπά έξοδα	1.674	1.626	1.674	1.667	1.676
Επενδυτικές δαπάνες	60	50	59	50	60

	2017	2018		2019	
	Πραγμασιές ²	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
VIII. Ισοζύγιο ΟΤΑ κατά ΕΣΑ	441	482	254	258	211
Έσοδα	6.445	6.946	6.744	6.287	6.141
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	3.901	4.391	4.153	3.681	3.499
Τόκοι πιστωτικοί	45	48	48	51	51
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	-19	-23	-23	-23	-23
Φόροι	1.692	1.709	1.724	1.741	1.756
Λοιπά έσοδα	826	822	841	838	857
Έξοδα	6.003	6.464	6.490	6.029	5.930
Παροχές σε εργαζόμενους	2.265	2.346	2.372	2.398	2.400
Τόκοι χρεωστικοί	66	64	60	60	57
Κοινωνικές παροχές	884	885	899	149	159
Αντικριζόμενα έξοδα	0	0	0	0	0
Λοιπά έξοδα	1.787	1.828	1.928	1.841	1.895
Επενδυτικές δαπάνες	1.001	1.341	1.231	1.580	1.420
IX. Ισοζύγιο ΟΚΑ (εκτός Νοσοκομίων - ΠΕΔΥ) κατά ΕΣΑ	2.938	1.808	1.833	3.815	4.109
Έσοδα	40.575	39.849	40.254	39.512	40.654
Τρέχουσες και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	17.496	16.660	16.764	16.062	16.839
Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (ΠΔΕ)	0	0	0	0	0
Αποδόσεις περιουσίας	1.223	1.299	1.309	1.299	1.309
Ασφαλιστικές εισφορές (πραγματικές)	20.771	20.946	21.193	21.245	21.567
Κοινωνικοί πόροι	669	660	677	675	687
Αντικριζόμενα έσοδα (καθαρά)	9	0	0	0	0
Λοιπά έσοδα	406	284	311	231	252
Έξοδα	37.637	38.041	38.421	35.697	36.545
Παροχές σε εργαζόμενους	356	357	355	361	358
Τόκοι χρεωστικοί	4	4	0	4	0
Κοινωνικές παροχές	32.279	32.307	32.636	29.884	30.704
εκ των οποίων συντάξεις	29.054	28.859	28.847	25.637	25.572
Κοινωνικές παροχές σε είδος	3.524	3.463	3.498	3.530	3.496
Λοιπά έξοδα	365	553	665	507	576
Επενδυτικές δαπάνες	7	7	7	12	12
Μεταβιβάσεις	742	900	900	900	900
Επιδότησεις	361	450	360	500	500

	2017	2018		2019	
	Πραγμασιες ^α	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
X. Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (VII+VIII+IX)	1.460	675	604	1.503	2.037
% ΑΕΠ	0,8%	0,4%	0,3%	0,8%	1,1%
XI. Ενοποιημένοι Τόκοι Γενικής Κυβέρνησης	5.626	6.206	6.439	6.294	6.383
% ΑΕΠ	3,2%	3,4%	3,5%	3,3%	3,4%
XII. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA (X+XI)	7.086	6.881	7.043	7.796	8.419
% ΑΕΠ	4,0%	3,8%	3,8%	4,1%	4,4%
ΑΕΠ	177.735	182.959	183.101	189.743	190.094

Πίνακας 2.2 Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τους όρους της Ενισχυμένης Εποπτείας – Σενάριο βάσης¹
(σε εκατ. ευρώ)

	2017	2018		2019	
	Πραγμάσεις	Εκτίμηση ΜΠΔΣ	Εκτίμηση	Πρόβλεψη ΜΠΔΣ	Πρόβλεψη
I. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA	7.086	6.881	7.043	7.796	8.419
II. Προσαρμογές ενισχυμένης εποπτείας	450	-359	-190	-279	-543
Μεταφορά εσόδων από ANFA και SMP	-345	-315	-314	-291	-291
Επιστροφές εσόδων	893	293	144	0	0
Εσοδα αποκρατικοποιήσεων	-13	-380	-36	-122	-389
Δαπάνες μεταναστευτικών ροών μη ανικρυζόμενες	80	43	17	134	137
Στήριξη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	-165	0	0	0	0
III. Πρωτογενές αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας (I + II)	7.536	6.522	6.853	7.517	7.876
% ΑΕΠ	4,24%	3,56%	3,74%	3,96%	4,14%
IV. Στόχος ενισχυμένης εποπτείας	3.110	6.404	6.409	6.641	6.653
% ΑΕΠ	1,75%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
V. Δημοσιονομικό Πλεόνασμα (+) ή Κενό (-) σύμφωνα με τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας (III-IV)	4.426	119	445	876	1.223
% ΑΕΠ	2,49%	0,06%	0,24%	0,46%	0,64%
ΑΕΠ	177.735	182.959	183.101	189.743	190.094

Δημοσιονομικά στοιχεία Γραφείου Προϋπολογισμού

Πίνακας 4. Εκτέλεση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης, Ιανουάριος-Σεπτέμβριος

	2017	2018	Διαφορά
Κρατικός Προϋπολογισμός			
Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	36.027	37.214	1.188
Φορολογικά Έσοδα	33.284	33.801	516
Μη Φορολογικά και μη Τακτικά Έσοδα	5.548	4.795	-753
Επιστροφές φόρων	4.077	2.951	-1.126
Έσοδα ΠΔΕ	1.271	1.569	298
Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού	36.354	36.936	582
Πρωτογενείς δαπάνες	29.707	30.747	1.040
Τόκοι	4.870	4.517	-353
δαπάνες ΠΔΕ	1.777	1.672	-105
Επίπτωση υποχρεώσεων παρελθόντων ετών	-1.696	-2.260	-563
Πρωτογενές αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού	2.846	2.535	-311
Νομικά Πρόσωπα εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού			
Έσοδα	6.687	6.530	-157
εκ των οποίων μεταβιβάσεις	3.209	3.303	94
Δαπάνες	5.407	4.984	-423
εκ των οποίων τόκοι	289	236	-52
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Νομικών προσώπων	1.568	1.781	213
Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)			
Έσοδα	4.293	4.876	582
εκ των οποίων μεταβιβάσεις	2.568	3.077	509
Δαπάνες	4.181	4.516	335
εκ των οποίων τόκοι	46	43	-3
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΟΤΑ	158	402	244
Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ)			
Έσοδα	31.725	32.630	905
εκ των οποίων μεταβιβάσεις	15.676	16.062	387
δαπάνες	29.732	30.942	1.210
εκ των οποίων τόκοι	3	2	-1
Πρωτογενές Αποτέλεσμα ΟΚΑ	1.997	1.690	-306
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης			
Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης (μη ενσωμαυμένο)	6.569	6.409	-160
Ενδοκυβερνητικοί τόκοι	-746	-832	-86
Επίπτωση μεταβολής ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων	442	709	267
Μεταφορά εσόδων από ANFA και SMP	-345	-314	30
Έσοδα αποκρατικοποιήσεων	-1.268	-231	1.037
Ενσωμαυμένο Πρωτογενές Αποτέλεσμα Γενικής Κυβέρνησης με προσαρμογές	4.652	5.741	1.089

Πηγή: Εκτέλεση προϋπολογισμού Κράτους και Γενικής Κυβέρνησης, εκτιμήσεις ΓΤΚΒ

Δημοσιονομικά στοιχεία Γραφείου Προϋπολογισμού

